

Bayer Zsolt: Történelemoktatás Szily László részére

2021 március 27. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

A széls?séges portál szerint a lengyel–magyar barátság napján csak röhögni lehet

Ezt senki más nem írhatta meg. Ennek pontosan így kellett történnie. Arról van szó, hogy a lengyel–magyar barátság napján jött Szily László a 444-b?l, és megírta, amit neki – és csak neki – azon a napon meg kellett írnia.

Ugyanis ez egy embertípus.

Aki mindent összeken saját magával. Mint a területét vizeletével kijelöl? róka vagy a b?zmirigyével összeken? borz. Vannak korok, amelyekben ezeket eltakarítják. Ezek az er?s, magabíró és magabízó kultúrák id?szakai. És vannak korok, amelyekben ezek a „divatos fickók", a „jópofák", a „haladók és a modernek". Ezek a hanyatló, beteg, végelgyengült, rothadó civilizációk id?szakai.
Nekünk sajnos ez utóbbi jutott.

Így kénytelenek vagyunk együtt élni Szilyvel is, aki szerint „Mit jelent az, hogy két nép egymás jó barátja? Egyfel?l jellemz?en semmit, hiszen ez csak egy üres szlogen, és az ember eleve csak más embereknek lehet a barátja, elvont fogalmaknak nem." Továbbá Szily szerint „A bullshitgyanús népszint? jó barátság a gyakorlatban ugyanis leginkább közös röhögést jelent. Vannak ugyanis, akikkel úgy általában jobban tudunk együtt röhögni, mint másokkal."

Igen, rothadó civilizációkká hanyatlott „kultúrák" idején jellemz?en semmi nem jelent semmit. Az ilyen korokban az ember úgy elaljasul, hogy önként, kéjjel tagad meg minden nagyszer?t és magasztost, mert már semmi másra nem képes, csak zabálásra, ürítésre, no meg persze röhögésre. Már senki nem akar átlátni Madame Chauchat testén, s nem Thomas Mann, hanem a Szily az „európai". Hans Castorp és a barázdált vajgolyócskák ideje lejárt. Ó, Istenem! Odüsszeusz hajóit még az er?s északi szél sodorta a lótuszev?k földjére, manapság a lótuszev?k világa az univerzalitás.

S hogy kik is ?k? Segítek, hiszen már Babits azon kesergett, hogy az antik kultúrát kigyomlálják az iskolákból, így fosztva meg a gyermekeket európai identitásuk alapjaitól. Hol vagyunk már azóta Babits félelmeit?l! Ma már nincsen semmilyen európai identitás, s ezt onnan lehet tudni leginkább, hogy minden hülye az európai identitásról pofázik. Szóval ezek a lótuszev?k az Arcanum digitális lexikonjának tömör és lényegre tör? megfogalmazása szerint:

„Görögül lótophagoi, mitikus nép Afrika északi partjain. Odüsszeusz hajóit heves északi szél sodorta partvidékükre; embereit a szelíd, vendégszeret? lótuszev?k szívesen fogadták, és megkínálták ?ket f? eledelükkel, lótuszvirággal. Ennek hatására mind elvesztették emlékezetüket, bágyadt, kéjes semmittevésbe süppedtek, s nem kívánkoztak többé vissza hazájukba; vezérük kénytelen volt korbáccsal visszaterelni ?ket a hajókra. A veszélyes kábulat ernyeszt? hatását Tennyson ötrészes költeménye, A lótuszev?k érzékelteti."

Tökéletes. S így nem is marad más, mint a „közös röhögés". És tényleg: mit össze nem röhögtünk a lengyelekkel az elmúlt ezer évben! S minden okunk meg is volt a röhögésre, hiszen a mi életünket mindig akkor lopták el, amikor mentünk jelenteni, hogy az életünkkel minden rendben van. Mentünk jelenteni aktuális megszállónak, szörnyállamnak. Aztán, amikor ráeszméltünk, hogy ellopták az életünket, harcba indultunk a szabadságunkért, és olyankor elkezdtünk élni. Akkor mindig megöltek bennünket, de furcsa módon nem haltunk meg – olyanok maradtunk egészen, mintha élnénk. És jelentettük ismét, hogy az életünkkel minden rendben van…

Ott röhögött ??towniában, a VIII-as er?dben Gyóni Géza magyar költ? az els? világháború poklában, s ezt röhögte:

„Csak egy éjszakára: / Mikor a pokolnak ég? torka tárul, / S vér csurog a földön, vér csurog a fáról / Mikor a rongy sátor nyöszörög a szélben / S haló honvéd sóhajt: fiam… feleségem…"

Ilyesféle röhögések zavarták meg ezer éven át a lengyel csöndeket. Amelyek olyan nagyon hasonlatosak a jóféle magyar csöndekhez. Mert bennük van a bármi áron megmaradás egyszer? parancsa és h?siessége.

Jaros?awban is nagy ám a röhögés! 1711-t?l, a szabadságharc leverése után a fejedelem és Bercsényi Miklós hosszabb id?t töltött a városban, és Jaros?aw lett a kuruc menekül?k és bujdosók központja – na ?k röhögtek aztán csak igazán nagyokat…

Amúgy a város f?terén áll az Orsetti-ház. Az Orsetti-házban lakott Rákóczi, miután leverték a szabadságharcot. Ott lakott, tárgyalt Péter cárral, és egy darabig azt hitte, hazatérhet majd egyszer. Nem térhetett haza. S e felismerés rettenetét és melankóliáját is ?rzi az Orsetti-ház. És érdemes olvasgatni kicsit Mikes Kelemen emigrációban írt leveleit, és összehasonlítani mondjuk a Kun Béla-féle vörös emigráció bécsi emigrációban írt „leveleivel", akkor mindjárt kézzelfogható lesz, miképpen rothad egy er?s, magabíró és magabízó kultúra Szily-féle röhögéssé.

De röhögjünk tovább!

Leon Czechowski ?rnagy kopjafája áll még a jaros?awi lengyel–magyar barátság emlékm?vénél. Czechowski ?rnagy az 1848–49-es magyar szabadságharc egyik lengyel h?se volt, az erdélyi lengyel légió gyalogságának parancsnoka. Az emlékm?re Stanis?aw Worcell gyönyör? sorait írták:

„Magyarország és Lengyelország két öröklét? tölgy, melyek külön törzset növesztettek, de gyökereik a föld alatt messze futnak, összekapcsolódtak és láthatatlanul egybefonódtak. Ezért egyiknek léte és er?teljessége a másik életének és egészségének feltétele."
Ugye, milyen mulatságos?

Sandomierzben a szelíd bencések ?rzik a Szent Mihály-templom nyugalmát. Az egykori ispotály ma teológiai intézet. Falán kétnyelv? tábla igazít el a fontos dolgokról, imigyen: „Az ezeréves lengyel–magyar barátság tiszteletére, amely Jézus Krisztusban gyökeredzik, és a két nemzet közös szentjei, Szent István király, Szent Hedvig királyn?, valamint más közös szentjeink, uralkodóink és jeles ?seink egységet teremt? életm?vén alapul."

Hát aki még ezen sem képes félholtra röhögni magát, az bizony nem egy Szily László.

Azután Kinga magyar királylány és lengyel királyné röhöghetett még sokat errefelé, például Újszandecen, ahol ezt írták ki a röhög? lengyelek a Szent Margit-templomra: „Kingo matko nasza naucz nas zyc z wiara", a mi nyelvünkön: „Kinga, édesanyánk, taníts meg minket hittel élni."

Jött Kinga, IV. Béla királyunk leánya, jött Lengyelországba, Szemérmetes Boleszláv oldalára feleségnek, királynénak, a lengyelség nagyasszonyának, jött szentnek és legendának. Jött Kinga, Boleszláv asszonyának, és útja valóságos diadalmenet volt, Szandecen keresztül Krakkóig.

„Limanowa ellen egyre megújultak az orosz támadások. Itt f?ként a 9., a 10. és a 13. huszárezred gyalogosított vitézei állottak szembe példátlan elszántsággal, s mivel szuronyuk nem volt, puskáik agyával vagdosták agyon nagy tömegben az ellenség katonáit. Tisztán az ? rettenthetetlen, bár áldozatokban gazdag helytállásuknak köszönhet?, hogy ezen a kis er?vel védett ponton nem tudott áttörni az ellenség. Még éjjel is megkísérelték az oroszok, hogy Limanowa és Lososina völgye ellen támadjanak. Ám minden kétségbeesett kísérletük véresen omlott össze abban a viharban, ahogyan huszárjaink rájuk csaptak. Tizenegyedikén még hajnalban is újabb orosz roham támadta meg állásainkat, s a homály leple alatt már csaknem kézre kerítették a soproni Nádasdy-huszárok fedezékeit, mikor a háború egyik legmagasztosabb jeleneteként hirtelen kiugrott fedezékéb?l Muhr Ottmár ezredes, s kardját magasra tartva ezt kiáltotta:
Éljen a haza! Soproni huszárok, utánam!"

És ott pusztultak, mindannyian. Ezt írták az emlékm?vükre: „1914. december 11–12-ikén ezredes urukkal együtt halt huszárok drága vérének, kemény öklének, szótlan magyar h?ségének emlékére". S az itt nyugvó magyar huszárok sírján minden halottak napján friss virág van és ég a mécses, mert Újszandecr?l ide zarándokolnak a lengyelek – röhögni.

De a legtöbbet talán Varsóban röhögünk együtt, és a Krasi?ski-parkban van a legnagyobb móka!

Amikor 1920-ban kitört a háború Lengyelország és Szovjet-Oroszország között, az Új Nemzedék cím? lap ezt írta: „Nem tudjuk, mit tesz a koalíció, de nekünk készen kell állnunk arra, hogy Lengyelország oldalára álljunk. Lengyelország sorsa a mi sorsunk."

S úgy lett. Teleki Pál elrendelte, hogy a Weiss Manfréd-m?vek összes l?szer- és fegyvertartalékát bocsássa Lengyelország rendelkezésére, továbbá hogy a gyár a következ? hetekben csak Lengyelország számára termelhet. A szovjetekkel vívott dönt? ütközet el?tt 48 millió Mauser típusú l?szert, 13 millió Mannlicher típusú l?szert, megszámlálhatatlan tüzérségi l?szert, 30 ezer Mauser karabélyt, több millió karabélyalkatrészt és 440 tábori konyhát szállítottunk a lengyeleknek. És a lengyelek ezt sem felejtették el nekünk.

József Pi?sudski marsall a lengyel gy?zelem után több beszédében mondott köszönetet a magyaroknak, amiért felbecsülhetetlen mértékben járultak hozzá a „visztulai csodához”, vagyis a szovjetek legy?zéséhez. S 1921-ben a szejm megtagadta a trianoni békeszerz?dés ratifikálását, vagyis Lengyelország soha nem ismerte el jogi értelemben Magyarország feldarabolását. A lengyelek erre is emlékeznek. És ?rzik az emlékezetet, ebben a parkban is. Amúgy amikor a lengyelek 1830-ban fellázadtak az oroszok ellen, Kossuth így szónokolt Zemplén megye közgy?lésében: „A lengyelek ügye egész Európa ügye, s bátran merem mondani, hogy aki a lengyelt nem tiszteli, aki áldást nem mond igazságos fegyvereikre, önkirályát, önhazáját sem tiszteli.”

Micsoda elmaradott, semmitmondó marhaság ez a Szily röhögéséhez képest!

De emléktábla örökíti meg azt is, ahogy a magyar szabadságharc megjelenik a lengyel irodalomban. Prust A bábu cím? regényének egyik h?se Ignacy Rzecki, aki gyalogsági tisztként szolgált a magyar szabadságharcban, így ír emlékeir?l:

„Már 1853 februárjában kiszabadultam s hazamehettem Varsóba. Még tiszti rangomat is visszaadták. Ez volt az egyetlen emlék, amit Magyarországból magammal hoztam, nem szólva két sebemr?l. Egyik a mellemen, másik a lábamon. Ennek tulajdonítható, hogy a tisztek ebédet adtak tiszteletemre, s ezen s?r?n ürítettünk poharat a magyar gyalogság egészségére. Ett?l az id?t?l fogva vallom, hogy a legigazibb barátság a harcmez?n születik.”

Nos, kedves Rzecki uram, akkor nekünk, lengyeleknek és magyaroknak igazán volt alkalmunk összebarátkozni.

S ha már erre járunk, álljunk meg a Czapski-palotánál is, ahol azokra a lengyelekre emlékezhetünk, akik pénzt és élelmet gy?jtöttek az ’56-os magyar forradalom alatt nekünk, és tömeges véradásokon adták vérüket minekünk. Ebben a palotában volt az adományok gy?jt?helye, ezért helyezték el itt az emléktáblát.

S persze fejet kell hajtanunk O’sváth László el?tt.

Amit róla tudnunk kell, szintúgy remekül foglalja össze az imént már idézett kiadvány: „O’sváth László jogász volt, a második világháború alatt magyar belügyminiszter. A hivatalos tilalom ellenére segítette a sok ezer lengyel menekült befogadását a magyarországi táborokban. Segítségével közel ötszáz táborban él?, több mint 130 ezer menekült élte túl a háborút. O’sváth nemcsak menedékr?l gondoskodott, hanem lehet?séget teremtett részükre tanulásra és kultúrára is. Az emlékm?vön olvasható azon mintegy harmincöt magyar történelmi személyiség neve és korabeli pozíciója, akik hozzá hasonló módon segítséget nyújtottak a II. világháború alatt a menekült lengyeleknek.”

Nekünk pedig az a dolgunk, hogy hangosan felolvassuk az emlékm? szövegét és a névsort: „A magyar–lengyel történelmi barátság elkötelezettje, több mint 130 ezer lengyel menekült befogadásának, ellátásának és nyugatra segítésüknek megszervez?je 1939 és 1943 között, szembeszállva a széls?jobb és a széls?bal er?ivel. A közép-európai kereszténydemokrácia megújulásának hirdet?je. Emlékm?vén keresztül fejezi ki a lengyel nemzet köszönetét mindazoknak, akik a lengyel menekültek megmentését el?mozdították.”

És a névsor: id. Antall József, Apor István, Baló Zoltán, Csáky István, Csekonics István, Csorba Tibor, Csorba Heléna, Esterházy János, Domszky Pál, Dóró Gábor, Hász István, Horthy Miklós, Kállay Miklós, Keresztes-Fischer Ferenc, Kudar Lajos, Soós Géza, Teleki Pál, Tomek Vince, Serédi Jusztinián, Utassy Lóránd, Varga Béla, Andrássy Ilona, Andrássy-Odescalchi Klára, Károlyi Józsefné, Salamon-Rácz Tamás, Szapáry Erzsébet, Weiss Edit, Zeyk Adél, Lukács Sarolta, Simon Elemér, Angelo Rotta, Fryderyk Born, Vajkai Rózsa.

Most mondják meg, egy Szily sincs közöttük, hogy a fene egye meg…

Kicsit odébb sétálva pedig az 1944-es varsói felkelés emlékm?ve áll elénk. Döbbenetes látvány ez a gyerekember, kezében fegyverrel, fején az ?hozzá képest óriási rohamsisakkal. És ennek az emlékm?nek is van magyar vonatkozása, mégpedig óriási jelent?ség?!
Ugyanis bár Magyarország a második világháborúban Németország szövetségeseként harcolt, a Varsó környékén állomásozó magyar honvédcsapatok – a német hatóságok szigorú parancsa ellenére – élelmet és fegyvert juttattak a harcoló lengyel felkel?knek és a lengyel Honi Hadsereg katonáinak. Lengyel Béla és Szabó László f?tisztek tárgyalásokat folytattak a Honi Hadsereg tisztjeivel, és kötelezettséget vállaltak arra, hogy semmiféle harci tevékenységet nem folytatnak a lengyelek ellen, még német parancs esetén sem, illetve engedélyezik a lengyel civilek és felkel? egységek átvonulását a magyar állásokon keresztül. Megható pillanatai voltak a lengyel–magyar

barátságnak azok a vasárnapok is, amikor a magyar katonák és a lengyel lakosság együtt vett részt a miséken.

Hát ott lehetett még nagy röhögés!

S hogy mit is lehet üzenni mindezek után Szilynek és a hozzá hasonlóknak? Ugyanazt, amit 2015-ben üzentem a Magyar Narancsnak:
Láttátok A nagy Lebowskit? Ha nem, sürg?sen nézzétek meg! Mert zseniális. Az utolsó jelenetben Töki és Walter temetik barátjukat, Donnyt. Egy fagylaltosdobozból szórják a hamvait a tengerbe, és Walter mondja a búcsúbeszédet. De ahogy kiszórja a hamvakat, a szél az egészet visszafújja a pofájukba, és ott állnak, képükön és szakállukon Donny hamvaival. És akkor hangoznak el a Töki halhatatlan szavai:
„– De nagy f…sz vagy te, Walter! Miért kell neked mindenb?l viccet csinálni?”

Hát Szily, Töki szavai tökéletesen illenek rád.

Bayer Zsolt - www.magyarnemzet.hu

Tisztelt olvasók!
Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következ? címen: https://twitter.com/syracuse73. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló